

Анастасія Слободяник

студентка 3 курсу спеціальності Облік і оподаткування

Науковий керівник: **Кузуб М. В.**

старший викладач кафедри обліку та оподаткування,

Київський національний торговельно-економічний університет,

м. Київ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В ФОРМАТІ XBRL

Під впливом інтеграції та глобалізації, Україна наразі знаходиться в процесі постійних змін та удосконалень. Це не аби як торкнулося сфери економіки та фінансів. А зокрема підприємств, які в обов'язковому порядку повинні подавати фінансову звітність за МСФЗ. Крім того складати фінансову звітність за МСФЗ можуть підприємства на добровільній основі, тобто за самостійним рішенням.

Згідно змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» починаючи з 2020 р. більше 5000 вітчизняних підприємств будуть використовувати сучасний програмний комплекс VIZOR Software та надавати фінансову звітність у в єдиному електронному форматі – eXtensible Business Reporting Language (XBRL).

XBRL – це безкоштовний інструмент програмного забезпечення, який забезпечує засоби, за допомогою яких фінансову інформацію можна збирати, порівнювати, передавати та аналізувати з надзвичайною швидкістю та точністю [1].

Для створення документів у форматі XBRL необхідне використання таксономії, або ж, іншими словами, довідника, в якому вказані вимоги для ідентифікації, маркування, класифікації та встановлення правил погодження даних. В XBRL-файлах електронно описуються ті показники, які необхідно подати у фінансову звітність. Тобто таксономією XBRL вважають електронну систематизацію показників, які розкриваються у фінансовій звітності згідно вимог МСФЗ, щоб забезпечити єдиний формат для обміну даними.

Таксономія – це спосіб опису формальних вимог до звіту, представленому у форматі XBRL. На сьогоднішній день формально розроблені таксономії для

комерційних і промислових підприємств, що становлять звітність відповідно до стандартів US GAAP та IAS [4].

В Україні таксономія фінансової звітності затверджується та оприлюднюється Міністерством фінансів України, а також поширюється і іншими регуляторами фінансового сектору: Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондових ринків, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері фінансових послуг.

У 2018 році Міністерством фінансів України розроблено та затверджено українську таксономію – Таксономія UA XBRL МСФЗ, функціонування якої зосереджено і на особливостях складання фінансової звітності в Україні. Таксономія UA XBRL МСФЗ має два розширення: для банків та страхових компаній [2].

Усі XBRL-інструменти за своїм призначенням діляться на такі види: редактор таксономії, створювач звіту XBRL, валідатор XBRL, процесор XBRL, прикладні програмні інтерфейси (API).

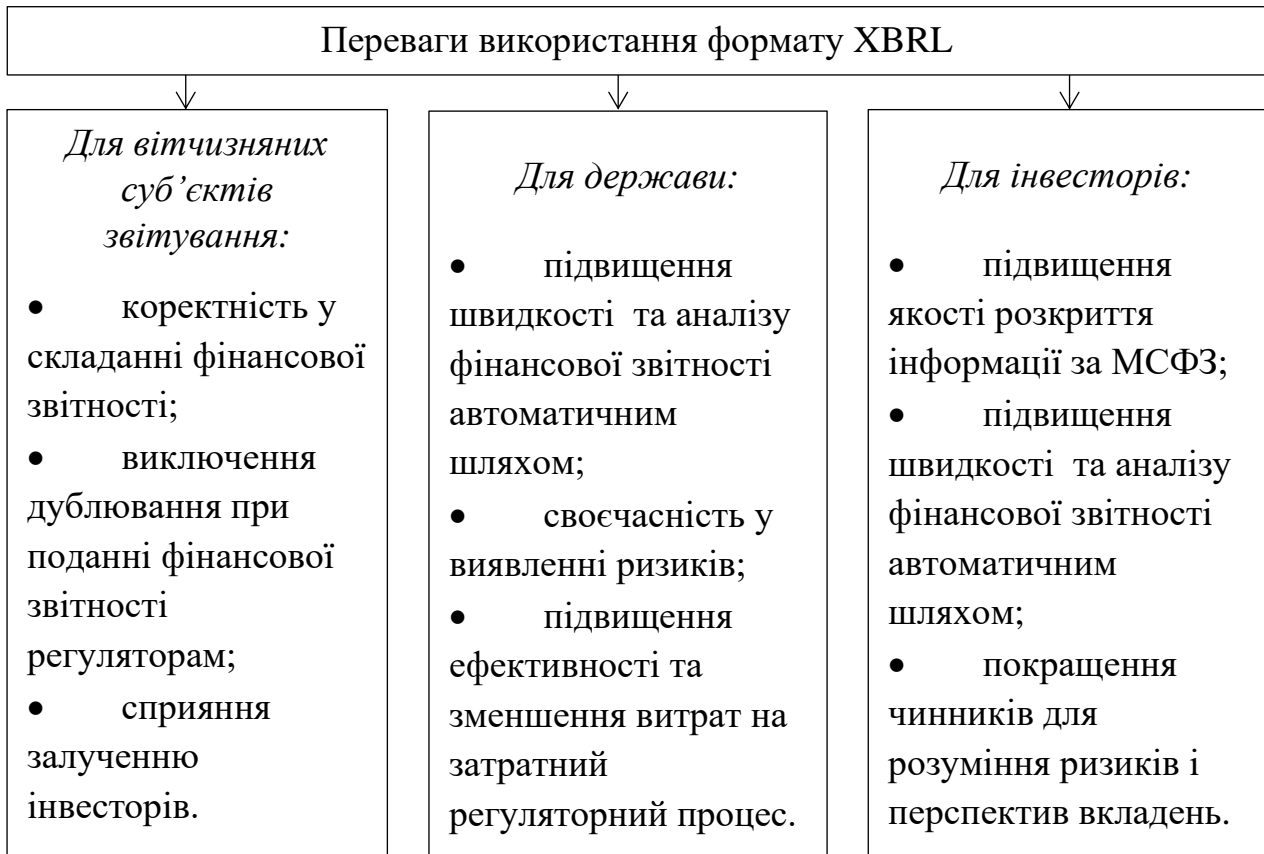
Існують як окремі XBRL-інструменти (Arelle, Fujitsu тощо), так і інтегровані рішення в ERP та BI-системах (SAP, Oracle). Проте підходячи до вибору програмного забезпечення (ПЗ), яке потрібне для створення та валідації звіту iXBRL, підприємство має звернути увагу, що не все ПЗ безоплатне: додаткові функції, наприклад «Створювач звіту» або «Валідатор», доведеться придбавати [1].

Подання фінансової звітності відбувається через Портал СФЗ, тобто через онлайн-програму, яка дозволяє заповнювати і надсилати фінансову звітність та обов'язковий аудиторський висновок за принципом «єдиного вікна».

Особливо важливу роль відіграє Таксономія XBRL МСФЗ в Україні для контролюючих органів, оскільки вона дає змогу швидше опрацювати великі за обсягом кількісні та якісні показники. Також однією з основних переваг системи для України є надання доступу всім зацікавленим користувачам до уніфікованої достовірної фінансової інформації. Таким чином можна привабити іноземні інвестиції в вітчизняну економіку, оскільки аналітики світових інвестиційних компаній можуть отримувати більш відкриту та зрозумілішу інформацію та на її

основі робити висновки не тільки про українські підприємства, а й про економічну ситуацію в країні загалом.

Розглянемо більше переваг виростання XBRL формату для суб'єктів звітування та інших користувачів фінансової інформації (рис. 1)

* Джерело: розроблено авторами за даними [2].

Рис. 1 Переваги використання формату XBRL

Доказом ефективності застосування є зарубіжний досвід багатьох країн, а зокрема найбільшими користувачами виступають США, Європейський Союз, Австралія, Японія. Формат XBRL також використовується національними банками та контролюючими органами в Німеччині, Іспанії, Франції; фіскальними органами в Нідерландах, Великобританії; міністерством фінансів та казначейством в Бельгії, Китаї, Сінгапурі; фондовими біржами в Польщі, Індії, Південній Кореї та в багатьох інших країнах.

В зарубіжних країнах фінансову звітність подають на умовах добровільного та обов'язкового застосування, обов'язкового застосування за умови формування

звітності за МСФЗ, обов'язкового застосування за умови формування звітності за МСФЗ та надання незалежного аудиторського висновку [3].

Таким чином, функціонування нового для України XBRL-формату підготовки та подання фінансової звітності за МСФЗ сприятиме покращенню основи для прозорості та ефективної діяльності вітчизняного фінансового сектору, а також підвищенню якості та швидкості обробки фінансової інформації для контролюючих органів. Після перших спроб застосування нового формату серед підприємств, банків та страхових компаній в Україні, з'явилась потреба в якісному програмному забезпеченні та доопрацюванні UA XBRL МСФЗ. Оскільки за міжнародним досвідом зарубіжних країн можна помітити доцільність та ефективність використання єдиного формату, тому удосконалення вітчизняної системи створення та подання фінансової звітності за XBRL МСФЗ необхідне для отримання повного обсягу якісних результатів.

Список використаних джерел:

1. Шматко Н. Формат XBRL: як підготуватися до подання фінансової звітності за таксономією МСФЗ. *Практика МСФЗ*. 2020. № 02/2020. URL: <https://ibuhgalter.net/articles/477>
2. Національна комісія з цінних паперів та фондових ринків. Подання фінансової звітності у новому форматі XBRL. 2019. URL: https://nfp.gov.ua/files/tacsonomia/NSSMC_Financial%20Reporting%20System%20XBRL.pdf
3. Білецька Г.М., Ковтунович Н.Л. Таксономія фінансової звітності у форматі XBRL: світовий досвід та вітчизняні реалії. Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. *УжНУ «Говерла»*. 2018. С.276-279.
4. Кузуб М.В. Інструменти стандартизації фінансових даних URL: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/c902b121ed3493620cf96cfa0c166fca.pdf>